

**Quæstionum Canonicarum, In Quinque Libros
Decretalium, Tomus ...**

In Librum II. Decretalium, Per Triginta Titulos Distributum, In Quo Agitur
De Judiciis, Foro Competenti, Libelli Oblatione, Mutuis petitionibus, ...

Krimer, Ferdinand

Augustæ Vindelicorum, 1708

§. 5. Quid dicendum de accusato in crimine gravi?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73001](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73001)

idque probare vellet Presbyter: tamen Judices testes receperunt, & non obstante appellatione, Presbytero, dum absens esset, Ecclesiam abjudicaverunt: quamobrem mandavit Eugenius III. aliis Judicibus, si hæc vera esse cognoverint, ut priorum Judicium rescissâ sententiâ, non obstantibus literis confirmationis, si interea à Pontifice impetratæ fuerint, eidem Ecclesiam restituant, & adversariis silentium imponant. Sin autem res aliter se habeat, tunc causam audiant, & juridicè definiant; quòd si dictus Presbyter testes pro causa sua adducere velit, eos recipiant, moneantque, ut coram ipsis veritatem edicant.

Idem confirmatur ex c. testimonium 54. h. t. ubi dicitur: si testi ab una parte producto pars adversaria objiciat crimen, repelli debere tam in causa civili, quàm in criminali, si in crimine adhuc perseveret; sin autem emendatus sit, eumque infamia non comitetur, non esse repellendum in causa civili, neque cum de crimine agitur civiliter, excepto periurii crimine; in criminali autem causa, si testis in judicio antea de crimine convictus fuerit, vel illud confessus, aut si nunc de ipso demonstratur à parte opponente, & excipiente, aut si opinio ejus gravata sit, propterea quòd aliquando propter crimen à testificando repulsus fuerit, his casibus, licet in causa civili non repellatur, tamen in causa criminali etiam tunc emendatum repelli posse.

549. Ex hoc deducitur periurum esse testem inhabilem. i. etiamsi esset emendatus, & de perjurio pœnitentiam egisset, cit. c. testimonium, junct. gl. V. periurii. Non enim potest esse erga homines fidelis, qui Deo extitit infidelis; Reg. 8. in 6. secundo à fortiori in casu, quo fuisset perjurus in judicio; Abbas in c. testimonium h. t. n. 7. tertio, ut etiam in criminalibus exceptis non sit testis idoneus; Gloss. in c. Per tuas, de Simon. V. furti, & adulterii; quarto, ut perjuri depositio non solum non ad torturam, sed nec ad inquisitionem, vel ad capturam indicium faciat; Mascardus de probat. concl. 1168. à n. 5. & Farinacius cit. à n. 188. quinto, ut nec

Tom. II.

contra alium perjurum sit testis idoneus, gloss. fin. in cit. c. testimonium. Si quæras, an saltem in casu torturæ, quâ testis perjurus afficitur, hic perjurii defectus purgetur, ut ejus depositio recipiatur contra alium in causa criminali ad formandam contra illum inquisitionem, vel torturam? Resp. quòd non, quia caret fundamento testimonii, quòd est dignitas fidei faciendæ, c. testimonium h. t. Nota autem dicta procedere de perjuro, qui violavit juramentum, quòd sine peccato impleri poterat; non autem, si violavit juramentum illicitum, vel temerarium; sic Felinus in cit. c. testimonium, à n. 7.

§. 5.

Quid dicendum de accusato in crimine
gravi?

1550. Resp. quòd talis pendente accusati-
one criminis infamiam irrogantis, non sit idoneus testis in alia causa criminali, nisi in criminibus exceptis, c. non debet, fin. h. t. Nam in causis criminalibus testes debent esse sine omni suspicione, & nota infamiæ; Gloss. ibid. V. pendente accusatione. Nam ejusmodi accusatus, nisi innocentiam suam ostenderit, ab accusando quoque, & Ordinum susceptione repellitur, ut habetur in textu, ibi: non debet quis in criminibus (nisi forsan in exceptis) ad testificandum admitti, pendente accusatione de crimine contra ipsum: cum etiam accusati (nisi prius se probaverint innocentes) ab accusatione, & susceptione Ordinum repellantur.

1551. Dictam doctrinam extende. i. ad eum, contra quem à Judice ex officio inquiritur; talem enim inquisitionem præcedere debet infamia criminis, per dicta lib. 5. tit. 1. secundo ad eum, qui five judicialiter, five charitative denuntiatus est de crimine; nam pendente tali denuntiatione illius fama redditur dubia, quin tunc sit omni exceptione major; & contra talem est malæ vitæ præsumptio major, quàm contra accusatum; cum denuntians præsumatur procedere non animo pœnæ, sed charitatis, & boni Zeli. 3. ad eum, cui opponitur exceptio commissi criminis;

Ddd 2

minis; hæc enim est quædam accusatio de crimine, *c. fin. b. t. 4.* ad eum, qui condemnatus de crimine, appellat; nam appellatio non relevat suspicionem malæ vitæ; *Gloss. fin. in cit. c. fin.*

1552.

Limitari tamen debet dicta regula, 1. ut non procedat in causa civili, vel quando agitur de crimine solum civiliter, *c. fin. b. t. junct. gl. V. pendente accusatione.* Nam infamia facti, quam prædicta accusatio, denuntiatio, vel exceptio irrogat, non repellit in causa civili, vel cum de delicto agitur civiliter, per Mascardum de probat. *conclus. 27. n. 5.* licet autem in civilibus non repellatur tale testimonium; non est tamen omni exceptione majus, sed faltem aliquid gravatum ex criminis suspicionem; hinc non facit eam *semiplenam* probationem, vi cuius ei, contra quem deposuit, deferri non possit iuramentum suppletorium; sic glossator Abbatis in *c. fin. b. t. lit. A.* Limitatur 2. ut non procedat in criminalibus de crimine excepto; in his enim multa, quæ aliàs non concessa sunt, admittuntur, *c. fin. cit. ibi: nisi forsitan in exceptis.*

§. 6.

Quid dicendum de excommunicato excommunicatione majore?

1553.

Resp. non esse testem idoneum in iudicio; quia inter infames reputatur, *c. Illi, qui, & c. infames, 6. q. 1.* quod etiam habetur *c. 8. de sent. excom.* ubi dicuntur etiam à privilegiatis vitandi; *& c. 13. §. credentes, de heret. ibi: nec ad testimonium admittatur;* hoc procedit, ut ne quidem sit testis idoneus contra alium excommunicatum, Mascardus de probat. *Volum. 2. conclus. 705. n. 4* procedit. 2. de excommunicato vitando, ut parte etiam nihil opponente, à Iudice repellere debeat à testificando, ut constat ex *c. 8. cit. & 13.* Toleratum tamen non tenetur Iudex repellere, nisi pars adversa exigat *c. 1. de except. in 6.* si de excommunicatione dubium sit, & necessitas exigat eorum testimonium, admittuntur datâ prius absolutione ad cautelam, ut

colligitur ex *c. Veniens, 38. b. t. ibi: volumus, ut ad cautelam absolvatis eosdem, ut vocati ad testimonium liberè valeant pro utraque parte testari.*

A dictis excipe 1. crimen hæresis, 1554. contra quod ob favorem fidei, etiam excommunicati sunt testes idonei, *c. in fidei, 5. & seq. de heret. in 6. ibi: in fidei favorem, concedimus, ut in negotio inquisitionis hæreticæ pravitatis excommunicati & participes, vel socii criminis, ad testimonium admittantur: præsertim in probationum aliarum defectum contra hæreticos, credentes, fautores, receptatores, & defensores eorum, si ex verisimilibus conjecturis, & ex numero testium, aut personarum (tam deponentium, quam eorum, contra quos deponitur) qualitate ac aliis circumstantiis sic testificantes falsa non dicere præsumantur; excipe 2. generaliter omnes casus, in quibus ad testificandum admittuntur infames; sic Mascardus *cit. n. 15.* excipe 3. casum testis instrumentarii, v. g. in testamentis, contractibus, &c. Nam in his etiam excommunicatus admittitur; sic Mascardus *cit. à n. 12.* 4. si reperiat in aliquo instrumento testis scriptus, nunc quidem excommunicatus, sed non tunc, cum instrumentum confectum est; vel si fuit tunc, sed ignorabatur; excommunicatio enim, quâ testis affectus est, non reddit ejus depositionem ipso jure nullam, nisi de ipsa constet.*

§. 7.

An parentes in causa filiorum, & econtra, sint testes idonei?

HÆc quæstio universaliter proponi potest, an obstat affectio ad personam, pro qua quis, tanquam testis, proponitur? & 1. quoad parentes, an possint esse testes in causa civili liberorum, vel econtra? Resp. negative, *L. testis 9. ff. b. t. ibi: testis idoneus pater filio, aut filius patri non est; L. Parentes, 6. C. eod. ibi: parentes, & liberi invicem, adversus se, nec volentes ad testimonium admittendi sunt; & c. si testes, 4. q. 3. ibi: testis idoneus pater filio, aut filius patri non est; censentur enim una persona, & vox unius vox alterius; sic*